

ترکان در صحنه تاریخ

تألیف: دکتر بهروز بگ بابایی

(عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

انتشارات اوغوزخان

تهران - تابستان ۱۳۹۹

سرشناسه: بیک بابایی، بهروز، ۱۳۵۱-
 عنوان و نام پدیدآور: Bekbabayi, Behruz
 مشخصات نشر: ترکان در صحنه تاریخ/تألیف بهروز بیک بابایی.
 مشخصات ظاهری: تهران: اوغوزخان، ۱۳۹۸.
 شابک: غ، ۳۵۰ ص، مصور (رنگی).
 وضعیت فهرست نویسی: ۷-۱-۹۵۷۴۱-۶۲۲-۹۷۸: ۶۰۰۰۰۰ ریال
 یادداشت: فیا
 موضوع: کتابنامه
 موضوع: ترکان - تاریخ
 رده بندی: DS26
 رده بندی دیوئی: ۹۵۶/۱
 شماره کتابخانه: ۵۷۹۵۸۴۵

کار در صحنه تاریخ

مولف: بهروز بیک بابایی
 نوبت چاپ: اول - تهران - انتشارات اوغوزخان
 سال چاپ: تابستان ۱۳۹۹
 شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
 ویراستار علمی و ادبی: گلناز محسن پور
 طراح روی جلد: عرفان بشیری
 محل نشر: تهران
 قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان
 قیمت چاپ رنگی: ۹۵۰۰۰ تومان
 چاپ: گلناز محسن پور
 شابک: ۷-۱-۹۵۷۴۱-۶۲۲-۹۷۸
 تهران، تهرانسر، بلوار یاس، خیابان نیایش، خیابان سعادت، بلوک ۹، واحد ۷
 ایمیل: behruzbaba@yahoo.com تلفن: ۴۴۵۷۷۹۸۱

تمام حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به انتشارات است.

پیشگفتار

برای شناخت زبان، ادبیات و فرهنگ هر ملتی بایستی ابتدا با تاریخ آن ملت آشنا شد. بنابراین برای آشنایی با زبان، ادبیات و فرهنگ ترکان ابتدا بایستی با تاریخ ترکان آشنا بود. اما از آنجایی که ترکان در جغرافیای بسیار پهناوری از جهان گسترده شده‌اند و نیز در همه دوره‌های تاریخ نقش داشته‌اند آشنایی با این تاریخ کمی زمان‌بر و انرژی‌بر خواهد بود. در نتیجه مثل همه رشته‌های زبان و ادبیات، دانشجویان رشته زبان و ادبیات ترکی نیاز دارند با تاریخ ترکان آشنایی داشته باشند. چون دانشجویان مجبور هستند با این مطالب در ترم‌های اولیه آشنا شوند بنابراین به راحتی نمی‌توانند از منابع به زبان ترکی استفاده نمایند. برای جبران این کمبود کتاب حاضر برای دانشجویان رشته زبان و ادبیات ترکی تهیه گردیده است. این کتاب می‌تواند بعنوان منبع درسی، درس «تاریخ عمومی ترکان» مورد استفاده قرار گیرد. اما کتاب طوری تهیه گردیده است که نیاز علاقمندان به تاریخ ترکان را هم برطرف نماید.

در تدوین این کتاب از کتاب‌های «تاریخ عمومی ترکان» تألیف عبدالله گون-دوغدو و اورهان اوچلر بولدوق و «تاریخ کلامی نام دوره راهنمایی» تألیف احمد ییلماز الگو برداری شده و در بعضی موارد عیناً ترجمه شده است. اما به دلیل این که این کتاب بیشتر به منظور استفاده عموم و ارائه یک سری اطلاعات کلی و عمومی برای دانشجویان و علاقمندان است از شکل آکادمیک و تحقیقی بودن به کتاب اجتناب شده است.

امیدوارم این کتاب بخشی از کمبودهای موجود در این زمینه را برطرف نماید. و تشویقی باشد برای محققان و علاقمندان تا در روشن نمودن زمینه‌های تاریک و پنهان تاریخ ترکان و ملل همسایه قدمی برداشته شود. ولی این مجمل اشاره‌ای خیلی مختصر و کلی به تاریخ عمومی ترکان است. که علاقمندان را تنها با تاریخ عمومی

ترکان آشنا می‌کند. بنابر این برای بدست آوردن اطلاعات کامل‌تر توصیه می‌گردد
علاقمندان و پژوهشگران به کتاب‌های مرجع رجوع کنند. همچنین در این کتاب به
بعضی از دولت‌های مهم ترکان و یا تمدن‌هایی که منتسب به ترکان است یا اشاره
نشده و یا خیلی مختصر پرداخته شده است. امید است در چاپ‌های بعدی این نقیصه
برطرف گردد.

در پایان از تمامی کسانی که در تهیه این کتاب کمک نموده یا تشویق کرده‌اند
سپاسگزارم. بویژه از دانشجویان عزیزم که مرا در این امر یاری کردند تشکر می‌نمایم.

بهروز یک بابایی - تابستان ۹۹

www.ketab.ir

فهرست

۱۸	مقدمه
۲۰	بخش اول: مقدمه علم تاریخ
۲۰	موضوعات بخش
۲۰	فعالیت‌های پیش از درس
۲۰	بین اختراع خط و پیشرفت تمدن چه روابطی می‌تواند وجود داشته باشد؟
۲۰	الف. علم تاریخ
۲۲	۱- روش‌های علم تاریخ
۲۳	جستجوی منابع (رفتن اطلاعات)
۲۳	الف- طبقه‌بندی منابع
۲۳	۱- منابع شفاهی
۲۴	۲- منابع نوشتاری، شنیداری، دیداری
۲۴	تصویر ۱-۱: موزه ملی ایران
۲۵	ب- طبقه‌بندی اطلاعات، تحلیل و نقد
۲۶	ج- ترکیب‌بندی
۲۶	۲- رده‌بندی تاریخ
۲۶	الف- تقسیم‌بندی بر اساس زمان‌بندی
۲۶	دوره سنگ‌تراشی
۲۷	تصویر ۲-۱: اشیاء برنده و سوراخ‌کننده مربوط به دوره سنگ‌تراشی که از غار کارائین کشف شده‌اند (موزه آنتالیا)
۲۷	دوره سنگ‌های صیقلی
۲۸	دوره معدن
۲۸	تصویر ۳-۱: ظروف فلزی مربوط به دوره مس (آنکارا-موزه تمدن آنتالولی)
۲۹	دوران تاریخ
۳۰	تصویر ۴-۱: نمونه‌های از خط میخی
۳۱	ب- تقسیم‌بندی بر اساس مکان
۳۱	تصویر ۵-۱: آثار مربوط به دوره‌های گذشته از طریق کاوشهای باستانشناسی بدست می‌آید.
۳۲	ج- طبقه‌بندی تاریخ بر اساس موضوع
۳۲	۳- ارتباط تاریخ با دیگر علوم
۳۲	الف- علمی که با تاریخ ارتباط دارند
۳۴	تصویر ۶-۱: نمونه خط هیروگلیف
۳۵	ب- زمان و تقویم

۳۵	نحوه پیدایش تقویم و شناخت آن
۳۶	تصویر ۷-۱: نمونه ساعت خورشیدی
۳۷	تقویم‌های مورد استفاده ترکان
۳۷	الف- تقویم حیوانی ترکان
۳۷	ب- تقویم هجری
۳۸	ج- تقویم جلالی
۳۸	د- تقویم رومی
۳۸	ه- تقویم میلادی
۳۹	و- تقویم شمسی
۴۰	تعیین وقایع تاریخی به‌عنوان قرن
۴۰	ارزشیابی
۴۰	آزمون بخش اول
۴۴	بخش دوم: خاورمیانه در دوران باستان
۴۴	موضوعات بخش
۴۴	فعالیت‌های پیش از بخش
۴۵	الف- فرهنگ و تمدن‌های دوران باستان
۴۵	نقشه ۱-۲: مراکز تمدن دوران باستان در خاورمیانه
۴۶	۱- بین‌النهرین
۴۶	الف- سومریان
۴۶	ب- ایلامی‌ها
۴۷	نقشه ۲-۲: تمدن ایلام
۴۷	ج- اکدی‌ها
۴۷	د- آشوریان
۴۸	تصویر ۱-۲: نقش برجسته گل‌ملک‌شاهی، بازمانده تمدن آشور در ایلام
۴۸	ه- حکومت سلطنتی بابل
۴۹	۲- مصر
۴۹	تصویر ۲-۲: اهرام مصر - قاهره مجموعه ثلاثه (جیزه)
۵۰	۳- تمدن مدیترانه شرقی
۵۰	الف- تمدن اژه
۵۰	ب- تمدن کرت
۵۱	ج- تمدن میکن
۵۲	د- تمدن یونان

۵۲	تصویر ۳-۲: عصر هلنی، تبلور هنر یونانی
۵۲	ذ- فنیقی ها
	تصویر ۴-۲: جابجایی الوار سرو آزاد لبنانی به سوی میان‌رودان، کنده‌کاری کاخ سارگون سوم، پایان سده
۵۳	هشتم ق.م.
۵۴	ر- عبرانی ها
۵۴	نقشه ۳-۲: امپراتوری آشور در دوران باستان
۵۵	ویژگی‌های این تمدن‌ها
۵۵	الف- نوع حکومت
۵۷	ب- دین و باورها
۵۷	تصویر ۵-۱: مومیایی سر فرعون مصر
۵۸	تصویر ۶-۲: نقاشی آبرنگ مراسم مومیایی خداوند آنویس
۵۹	ج- زندگی اقتصادی و اجتماعی
۵۹	تصویر ۷-۲: روستایی سری در حال شخم زدن زمین
۶۰	د- خط، زبان و ادبیات
۶۱	تصویر ۸-۲: نمونه‌ای از خط باستانی کمر
۶۲	ذ- علم و هنر
۶۴	تصویر ۹-۲: سردیس فیثاغورث، ریاضیدان مشهور یونانی
۶۵	آنانولی
۶۵	۱) آنانولی در دوران باستان
۶۶	تصویر ۱۰-۲: درهای دارای مجسمه شیر در برج‌های قلعه بوخ‌رکزی
۶۷	۲) آنانولی از هزاره دوم قبل از میلاد تا قرن ششم قبل از میلاد
۶۷	الف- هیتی‌ها
۶۹	نقشه ۴-۲: دولت هیتی‌ها
۷۰	تصویر ۱۱-۲: صخره تراشی ایوریز دوره هیتی‌ها (قونیه - ارکلی)
۷۱	ب- فریگ‌ها
۷۲	ج- لیدی‌ها
۷۲	تصویر ۱۲-۲: گردنبندی از گنج قارون مربوط به دوره لیدی‌های‌ها
۷۳	د- اورارتوها
۷۳	ذ- ایون‌ها
۷۵	۳) فرهنگ و تمدن آنانولی از هزاره دوم تا قرن ششم قبل از میلاد
۷۵	الف- نوع حکومت
۷۶	ب- دین و اعتقاد